

przedstawiających różne aspekty rozwoju tej dziedziny. Zasługi poszczególnych badaczy i organizatorów nauki są tu stosownie podkreślone, lecz nie znajdują szczegółowego udokumentowania w źródłach bibliograficznych. Przyjęcie zasady stosowanej w innych szkiecach, niepomierne wydłużyłoby bowiem bibliografię i ten argument zapewne decydował o takim rozwiązaniu. Wydaje się, że przyszłe opracowania powinny raczej stosować ten model, gdyż dzieło to nie może zastępować bibliografii teriologicznej, choćby tylko ograniczonej do najważniejszych pozycji. Dlatego też sądzę, że bliższa współpraca redaktora z poszczególnymi autorami mogłaby przyczynić się do maksymalnego wyrównania stylu tych szkiców. Jest to jednak sprawa drugorzędna. Najważniejsze jest to, iż społeczność teriologów, w skali świata, podzielonego barierami językowymi, będzie miała możliwość spojrzenia na osiągnięcia teriologii w wielu krajach, gdzie często w niezbyt popularnych językach narodowych ukazują się prace, ważne dla rozwoju tej dziedziny wiedzy. Ułatwi to niewątpliwie wzajemne zrozumienie teriologów a także dostarczy podstawowych informacji o teriologii historykom nauki, zoologom innych specjalności czy naturalistom — amatorom. Uświadomienie sobie realnego stanu wiedzy o ssakach w poszczególnych krajach ma też istotne znaczenie dla tych, którzy użytkują populacje gatunków łownych lub zabiegają o ochronę form zagrożonych. Przegląd osiągnięć teriologii w poszczególnych krajach będzie też dobrym wstępnym rozeznaniem dla tych, którzy zamierzają poświęcić się badaniom ssaków i poszukują ukierunkowania swych zainteresowań.

Z. Pucek

Roonwal M. M., 1987: Recent Advances in Rodentology in India. Record of the Zoological Survey of India. Misc. Publ. 105: 1-126, Calcuta. USDollars 13.00

Ostatni przegląd fauny gryzoni Indii (Ellerman, 1961) wraz z uzupełnieniami M. L. Roonwala i B. Biswasa wskazywał, że na obszarze całego regionu (włącznie z Pakistanem, Nepalem, Butanem, Bangladeszem i Sri Lanką) występowało 128 gatunków i 260 podgatunków, należących do 6 rodzin i 46 rodzajów. Z tej liczby 13 gatunków ma istotne znaczenie ekonomiczne i te właśnie były najczęściej przedmiotem różnych badań. O pozostałych gatunkach istnieją zaledwie pierwsze wzmianki faunistyczno-taksonomiczne. Ogólna część przeglądu gryzoni Indii zawiera omówienie głównych kierunków badań tej grupy ssaków, głównie w okresie po II wojnie światowej. Dalej następuje analiza stopnia poznania statusu taksonomicznego, rozmieszczenia, biologii i ekologii, pasożytów, chorób, znaczenia ekonomicznego i zwalczania 13 najważniejszych z ekonomicznego punktu widzenia gatunków gryzoni i dodatkowo jeszcze 24 spośród pozostałych gatunków, których stopień zbadania jest bardzo słaby. Końcowy rozdział podkreśla problemy ważne w przyszłych badaniach gryzoni Indii, zwraca uwagę na brak podstawowych informacji o większości gatunków a także o faunie gryzoni ważniejszych regionów geograficznych tego obszaru. Autor podkreśla też podstawowe braki w zakresie gromadzenia, w tym również opanowania nowoczesnych metod przechowywania, kolekcji ssaków. Zasadnicza część opracowania zawiera bibliografię prac dotyczących gryzoni Indii. Wynika z niej, że w ciągu ostatniego ćwierćwiecza opublikowano ponad 1000 prac, lecz stopień poznania poszczególnych gatunków jest wysoce niejednorodny.

Opracowanie to jest zatem przede wszystkim cennym źródłem bibliograficznym, umożliwiającym wszystkim zainteresowanym, szybkie zorientowanie się w stopniu poznania całej fauny gryzoni Indii, a zwłaszcza jej najważniejszych przedstawicieli.

REFERENCE

Ellerman J. R., 1961: The Fauna of India, including Pakistan, Burma and Ceylon. Vol. 3. Rodentia. II+884 pp. Gov. of India, Dehli.

Z. Pucek